

**UCHWAŁA NR V/23/2019
RADY GMINY W KOLE
z dnia 22 stycznia 2019 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019– 2021

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 o samorządzie gminnym / Dz. U. z 2018 roku poz.994 ze zm. / oraz art. 176 pkt. 1 , ustawy z dnia 09 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej / Dz. U z 2018 r. poz. 998 ze zm. / Rada Gminy w Kole uchwala co następuje :

§ 1.Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021

stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2.Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Koło.

§ 3.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Władysław Włodarczyk

**Załącznik do Uchwały Nr V/23/2019
Rady Gminy w Kole
z dnia 22 stycznia 2019 r.**

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY NA LATA 2019– 2021
DLA GMINY KOŁO**

Koło 2019

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny przygotowany został w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która mówi: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami,,.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i powinna ona zaspakajać podstawowe potrzeby swoich członków. Powinna być podstawą do kształtowania prawidłowych postaw zachowania, oceny sytuacji oraz brania odpowiedzialności za siebie i innych członków naszego społeczeństwa. Jest ona najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze materialno-bytowej jak i psychicznej.

Następujące przemiany coraz częściej powodują, że zachwiana zostaje stabilizacja systemu rodzinnego, występuje wzrost liczby zachowań patologicznych w naszym społeczeństwie, dotyczy to zarówno dorosłych jak i dzieci. Zjawiska te są złożone i wymagają zaangażowania wielu instytucji oraz osób dobrej woli. Do najczęściej spotykanych trudności środowiska rodzinnego należą: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, uzależnienia, przemoc. Wymienione zagrożenia, jakie napotykają rodziny prowadzić mogą do wykluczenia społecznego.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnych, sądami, i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami

oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylono)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Art. 177 tej samej ustawy mówi: do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1. Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest rozwinięciem Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koło na lata 2016 – 2021.

I. Diagnoza

Gmina Koło ma charakter wiejski, zajmuje obszar o powierzchni około 102 km², przyległy do miasta Koła z trzech stron i graniczący z gminami: Babiak, Dąbie, Kościelec, Kramsk, Osiek Mały i Grzegorzew. Sieć osadniczą gminy Koło tworzy 26 miejscowości, położonych na obszarze 24 sołectw. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018r. gminę Koło zamieszkiwało 7 915 osób.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole realizuje na rzecz osób i rodzin z terenu gminy Koło zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej.

Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia w ramach zadań zleconych i zadań własnych w 2018r. wynosiła 157, liczba osób w tych rodzinach – 410, w tym rodzin z dziećmi 67.

Poniższe tabele prezentują szczegółowe dane za rok 2018 dotyczące struktury rodzin z dziećmi objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kole oraz powody udzielenia pomocy.

Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
1	20	59
2	29	114
3	10	51
4	6	40
5 i więcej	2	15

Powody przyznania pomocy

Powody przyznawania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
ubóstwo	94	260
bezrobocie	41	119
niepełnosprawność	88	197
długotrwała lub ciężka choroba	58	132
potrzeba ochrony macierzyństwa	18	105
bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	22	78
alkoholizm	4	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
Bezdomność	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Przemoc	1	3

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole realizował rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące osób i rodzin objętych programem oraz formy udzielonej pomocy w ramach programu w 2018r.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Liczba osób objętych programem ogółem	263
w tym liczba osób korzystających z:	
posiłku	73
zasiłku celowego	192
świadczenia rzeczowego	209

W 2018r. wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, w których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objęte są pomocą w formie dożywiania w szkołach tj. 73 dzieci. W miarę zachodzących potrzeb rodziny spełniające ustawowe przesłanki objęte są również dożywianiem w formie zasiłków celowych na zakup żywności – 64 rodzin, 192 osób w tych rodzinach, a w okresie świąt Bożego Narodzenia w formie rzeczowej (paczki świąteczne żywnościowe) – 69 rodzin, 209 osób w tych rodzinach.

Poza formami pomocy finansowej GOPS świadczy pomoc w formie pracy socjalnej, która jest udzielana osobom niezależnie od dochodu. Świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,

- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe w tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Liczba rodzin objętych w 2018 roku pomocą w formie pracy socjalnej wynosiła 219, osób w tych rodzinach - 579.

Od 01-07-2014 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystenta rodziny.

Poniższa analiza przedstawia liczbę rodzin współpracujących z asystentem w poszczególnych latach.

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba rodzin ogółem	6	7	10	11	11
w tym zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0	1	1	1	1

Od 2017 roku liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny utrzymuje się na tym samym poziomie i wynosi 11 rodzin, w tym 1 rodzina zobowiązana jest przez sąd do pracy z asystentem. W 2018r. asystent rodziny zakończył pracę z 2 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów.

W 2018r. ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego korzystały 23 rodziny.

Znacznie więcej rodzin korzysta ze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego 500+, co przedstawiają poniższe tabele.

Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w 2018 roku

styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
471	473	479	473	466	474	480	481	473	487	377	434

Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze 500+ w 2018 roku

styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
590	588	588	587	588	590	595	598	598	546	574	572

Liczba rodzin niepełnych pobierających świadczenie wychowawcze 500+ w 2018 roku

styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
46	45	44	45	46	46	48	48	47	46	50	50

Uchwała Nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start” wprowadziła wsparcie rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego, polegające na przyznaniu na dziecko, raz w roku, świadczenia „dobry start” w wysokości 300 zł. W 2018 roku wypłacono świadczenie dobry start dla 1 051 dzieci, z tego: 693 dzieci - w szkole podstawowej, 21 - w szkole

ponadpodstawowej, 331 - w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej, 4 - w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, 2 - w specjalnym ośrodku wychowawczym.

Kolejną formą pomocy rodzinom jest Karta Dużej Rodziny. Zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny określa ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny. W 2018 roku w gminie Koło zostało wydanych 76 kart dla 18 rodzin.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna i szkolna. Na terenie gminy Koło funkcjonują 2 przedszkola publiczne oraz 4 szkoły podstawowe.

W przypadku pojawienia się sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Na terenie gminy Koło jedno dziecko wychowuje się w rodzinie zastępczej.

II. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole
- Urząd Gminy w Kole
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kole
- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Koło
- Szkoła Podstawowa w Powierciu
- Szkoła Podstawowa w Kiełczewie
- Szkoła Podstawowa we Wrzącej Wielkiej
- Szkoła Podstawowa w Sokołowie
- Przedszkole Publiczne w Powierciu
- Przedszkole Publiczne we Wrzącej Wielkiej
- Placówki oświatowe na terenie miasta Koła oraz gmin ościennych
- Organizacje pozarządowe
- Komenda Powiatowa Policji w Kole

- Sąd Rejonowy w Kole
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kole
- Powiatowy Urząd Pracy w Kole

III. Adresaci programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Koło, a w szczególności rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

IV. Cele programu

Cel główny:

Wsparcie rodzin z terenu gminy Koło, w szczególności przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Zadania i działania:

- Zapewnienie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.
- Objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci.
- Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie profesjonalnej pomocy.

2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania i działania:

- Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego.
- Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną.
- Prowadzenie w GOPS systemowej pracy socjalnej z rodziną wieloproblemową.
- Ustawiczne doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz pedagogów poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych.
- Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnienie fachowej literatury.
- Doskonalenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kole, ze szczególnym uwzględnieniem działań służących powrotowi osób długotrwale bezrobotnych na rynek pracy.
- Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych poprzez profilaktykę.
- Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez osoby uzależnione.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Zadania i działania:

- Monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wypracowanie standardów pracy z rodziną wieloproblemową, w której wychowywane są dzieci, przez instytucje i organizacje zajmujące się rodziną i dzieckiem.
- Kształtowanie właściwych modeli spędzania czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin.

4. Wspieranie rodzin w podnoszeniu poziomu i jakości życia.

Zadania i działania:

- Współorganizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- Organizowanie wycieczek dla dzieci i rodzin objętych pomocą GOPS w Kole.
- Pomoc w uzyskaniu wykształcenia i doświadczenia zawodowego.

V. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Koło, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VI. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kole. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Koło w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy w Kole sprawozdań z realizacji Programu, sporządzonych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Władysław Włodarczyk